

Nr 490.

Av herrar **Persson** i Falla och **Janson** i Frändesta, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 345, med förslag till förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379), m. m.*

Kungl. Maj:t har i proposition nr 345 till riksdagen framlagt förslag till förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen m. m., innefattande ändringar och förstärkning av taxeringsorganisationen. Det vitsordas, att det föreligger ett stort behov av åtgärder härvidlag, då det är en angelägenhet av största vikt, att taxeringsorganisationen göres effektiv för att åstadkomma en likformig och rättvis taxering. Vid behandlingen av förslaget torde dock vissa synpunkter böra beaktas.

Bland annat har föreslagits en förkortning av deklarationstiden för vissa skattskyldiga, nämligen bokföringspliktiga rörelseidkare. Av skäl, som anförts av ett flertal näringsorganisationer, bl. a. av Sveriges lantbruksförbund i dess i propositionen sid. 84 intagna yttrande, förefaller det dock oklokt att beskära tiden för ingivande av självdeklaration, och alla skäl tala för att hittills gällande deklarationstid bör bibehållas. Man torde icke kunna påvisa, att några väsentliga olägenheter komma att uppstå för taxeringsmyndigheterna, om hittills gällande deklarationstid bibehålles. För de skattskyldiga kommer förkortningen att medföra högst väsentliga svårigheter.

I gällande taxeringsförordning § 38 moment 3 har föreskrivits, att vid anmaningsmeddelande skall iakttagas bland annat, att den skattskyldige skall lämnas en viss efter omständigheterna lämpad tid, minst 5 dagar efter delfäendet, för fullgörandet av anmaningen. Denna tidsfrist är alltför kort och förorsakar de skattskyldiga stora olägenheter. I praxis kan man visa på åtskilliga fall, där taxeringsmyndigheterna lämna de skattskyldiga icke ens denna korta tidsperiod utan blott 2 à 3 dagar. Såsom taxeringsprocessen nu utvecklats sig och med hänsyn till de invecklade och ofta ändrade skatteförfattningarna, kunna de skattskyldiga ställa krav på en längre tid för avgivande av infordrade deklarationer, påminnelser, förklaringar, erinringar och för åstadkommande av utredningar än vad gällande författning föreskriver och vad praxis giver vid handen. Det synes därför vara på sin plats, att i nyssnämnda lagrum angiven tid utsträcker till 14 dagar, möjligtvis med den inskränkningen att, där särskilt angivna skäl förebringas, tiden inskränkes.

I förslaget har ingen väsentlig ändring vidtagits i nu gällande bestämmelser

angående skyldigheten att tillhandahålla handelsböcker m. m. för granskning, således beträffande bokgranskningsinstitutet. Denna skyldighet åligger nu i huvudsak rörelseidkare. Det synes lämpligt, att bestämmelser införas, som reglera vilka handlingar, som skola företes vid bokgranskning, inom vilken tid den skattskyldige är pliktig ställa handlingarna till förfogande för taxeringsmyndigheterna. Bokgranskningen kan nu ske för kontroll av egen taxering men även för kontroll av annans taxering. I vad det gäller det sistnämnda syftet finnas regler endast beträffande kontroll av uppgifter enligt 33 § taxeringsförordningen och angående till annan utbetald ränta å gäld. I annat sammanhang i förslaget har skett en utvidgning i rätten att inhämta uppgifter för kontroll av utav annan än den skattskyldige avgiven självdeklaration. Det synes vara lämpligt att påpeka, att ett sådant kontrollförfarande även kan ha sitt berättigande gentemot rörelseidkare redan vid bokgranskningen. En revisionsmässig kontroll rörelseidkare emellan kan giva utomordentliga resultat, ett gransknings sätt, som nu tillämpas i ytterst ringa utsträckning.

I praxis har frågan om rätt för taxeringsmyndigheterna att vidtaga förnyad granskning av redan granskade räkenskaper ur taxeringssynpunkt lösts på olika sätt, och har härvidlag skapats en rättsosäkerhet, som icke är lämplig. Det vill förefalla, som om den skattskyldige kan göra anspråk på att, om hans räkenskaper en gång granskats, en förnyad granskning med ty åtföljande anmärkningar gällande samma beskattningsår icke borde kunna ske.

Det synes därför angeläget att vid den nu föreslagna genomgripande ändringen av taxeringsorganisationen införa bestämmelser, som normera bokgranskningsinstitutet. I förslaget ha icke givits bestämmelser, som normera rätten till granskning av utav idkare av jordbruk och skogsbruk förda räkenskaper och anteckningar. Inom vissa län tillämpas nu ett granskningsförfarande härvidlag, som icke torde ha stöd i gällande författning och som förorsakar besvär och obehag för de skattskyldiga.

Den nuvarande taxeringsförordningen innehåller icke några som helst bestämmelser rörande bevisbördan i taxeringsprocessen. Man kan endast påvisa vissa föreskrifter om anteckningar i protokoll eller längder om omständigheter, som kunna övervältra bevisbördan på den skattskyldige. Då bevisningsskyldigheten enligt gängse principer för taxeringsprocessen icke överensstämmer med dem, som normalt gälla vid processförfarandet, och därjämte beskattningsmyndigheterna tillämpa en mycket varierande praxis, synes det lämpligt att införa bestämmelser angående bevisning vid taxeringsprocessen. Det är så mycket mer angeläget, som taxeringsnämnderna ytterst sällan angiva några verkliga skäl för sina taxeringsbeslut utan endast lämna meddelande om faktiskt gjorda avvikelser. Samma erinringar torde i stort sett gälla beträffande kungl. kammarrätten, som i sina utslag oftast använder formuleringen »har icke funnit skäl vidtaga ändring». För att få fram den verkliga motiveringen för taxeringsbeslutet måste de skattskyldiga skaffa sig tillträde till hos nämnder och rätter

befintligt processmaterial, vilket tyvärr icke är möjligt för alla och som ofta medför, att den skattskyldige måste anlita särskild sakkunskap för processens förande.

Med anledning av vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition med förslag om ändring och förbättring av den nuvarande taxeringsorganisationen taga hänsyn till de synpunkter och förslag, som ovan framlagts.

Stockholm den 30 oktober 1943.

Gunnar Persson
i Falla.

Stig Janson
i Frändesta.
